

Saksframlegg

Dokumentnr.: 19/03109-1

Saksbehandler: Hallvard Hoen

Dato: 09.01.2020

Sak nr.	Behandles av:	Møtedato
	Kommunedirektørutvalget	27.11.2019
	Hovedstyret	13.12.2019
	Landstinget	11.02.2020

KS' OPPGAVER PÅ DIGITALISERINGSOMRÅDET

Forslag til vedtak

For å sikre samordning og økt gjennomføringskraft i digitaliseringsarbeidet i kommunal sektor skal KS

1. ivareta og videreutvikle samordnings- og samstyringsstrukturen for digitalisering og smart bruk av teknologi i kommunal sektor i samarbeid med regionale digitaliseringsnettverk
2. representere sektoren og dens interesser overfor staten og andre nasjonale aktører, og oppnevne sektorens representanter til råd, utvalg og nasjonale prosjekter innen digitalisering
3. være en pådriver for digital kompetanse, utvikling og utbredelse av sammenhengende tjenester og felles kommunale løsninger og komponenter i tett samarbeid med ressurser hos medlemmene og regionale digitaliseringsnettverk, og støtte opp om prosjekter som er strategisk viktige for kommunene
4. i samspill med medlemmene være en pådriver for utvikling av digitaliseringsvennlig regelverk og premissleverandør for utvikling av felles standarder og virksomhetsarkitektur for kommunal sektor

Saksframstilling

Over en periode har det vært en økende bevissthet i kommunal sektor om nytten av sterkere koordinering, samordning og prioritering av tiltak på digitaliseringsområdet. Kommunene og fylkeskommunene har i den forbindelse oppfordret KS til å ta en sentral rolle i dette arbeidet. Særlig gjelder det koordinering og det å fremme sektorens interesse opp mot statlig nivå, men også i arbeidet med felles utvikling av nasjonale løsninger. Det er også forventninger om at kommunal sektor i større grad involveres og medvirker i beslutninger om hvordan digitaliseringen av offentlig sektor skal skje, særlig på områder som berører kommunal sektor.

Innbyggere, næringsliv og frivillig sektor forventer at offentlig sektor setter deres behov i sentrum for hvordan oppgaver løses, og at man samarbeider på tvers av sektorer og forvaltningsnivåene for å levere helhetlige og samordnede tjenester. Målet med digitalisering av offentlig sektor er å møte dette behovet og skape en enklere hverdag for brukerne med bedre og mer sammenhengende tjenester, bruke ressursene mer innovativt og effektivt og understøtte digital transformasjon både i den enkelte virksomhet og i offentlig sektor som helhet. De aller fleste innbyggertjenester leveres av kommuner og fylkeskommuner, og kommunal sektor spiller derfor en avgjørende rolle i dette arbeidet.

Formålet med denne saken er å tydeliggjøre KS' rolle på digitaliseringsområdet og gi et oppdrag for landstingsperioden. Det innebærer å utvide og forsterke Hovedstyrets prioritering fra 2015, da

Hovedstyret vedtok¹ hvordan KommIT-programmet skulle videreføres. Vedtaket den gang innebar en styrkning av KS' interessepolitiske og strategiske arbeid på digitaliseringsområdet og etableringen av «en modell som mobiliserer, samordner og benytter den store kapasiteten og kompetansen som ligger i kommuner og fylkeskommuner».

Som en oppfølging av vedtaket til Hovedstyret etablerte KS i februar 2016 KommIT-rådet som et strategisk rådgivende organ innen digitalisering og smart bruk av teknologi. Rådet består av administrative toppledere fra kommuner og fylkeskommuner, og skal bidra til samordning, utvikling av felles løsninger samt utvikle og ivareta kommunesektorens interesser og posisjoner i ulike statlige initiativ. Det innebærer blant annet å ta stilling til nasjonale prosjekter som har søkt om støtte fra finansieringsordningen for digitale fellesprosjekter, DigiFin (www.ks.no/digifin). KommIT-rådet var også sentrale i forarbeidene til strategien «Én digital offentlig sektor» som regjeringen og KS la fram i juni 2019.

Sentrale strategiske saker som behandles i KommIT-rådet, forankres på politisk nivå.

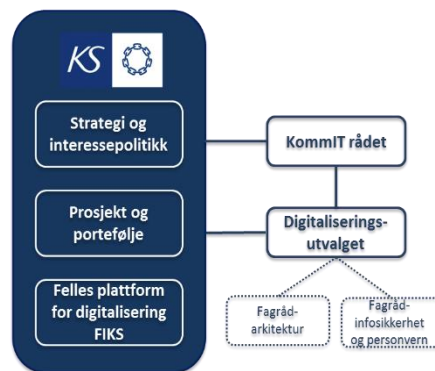
Videre ble Digitaliseringsutvalget opprettet våren 2016, som et arbeidsutvalg og saksforberedende organ til KommIT-rådet. Mandatene til både KommIT-rådet og Digitaliseringsutvalget ble justert i januar 2019 for å tydeliggjøre koblingen til det arbeidet som skjer regionalt. Alle regioner og fylker er representert i KommIT-rådet og/eller Digitaliseringsutvalget.

Modellen, som er illustrert over, inkluderer også egne fagråd for henholdsvis arkitektur og informasjonssikkerhet og personvern, og faggrupper innen e-helse, arkiv og plan-, bygg- og geodata. Mer informasjon om disse finnes på KS' nettsider².

Debattheftet for 2019 stilte to spørsmål til medlemmene om KS' rolle på digitaliseringsområdet. Tilbakemeldingene var tydelige på at KS' samordningsrolle burde styrkes, men at det forutsetter god forankring hos medlemmene. Tilbakemeldingene³ fra KS' fylkesmøter er lagt til grunn for denne saken.

To strategier legger også føringer for hvilke oppgaver som foreslås gitt KS:

- *Strategiplanen «Én digital offentlig sektor»⁴*, lagt frem av regjeringen 11. juni 2019. KS, ved styreleder Gunn Marit Helgesen, har signert forordet sammen med digitaliseringsminister Nikolai Astrup.
- *«Digitaliseringsstrategi for kommuner og fylkeskommuner 2017–2020»⁵*, vedtatt av Hovedstyret i april 2017. Denne foreslås fulgt opp med en handlingsplan knyttet til oppfølging av landstingets vedtak samt realiseringen av den nasjonale digitaliseringsstrategien «Én digital offentlig sektor».

Figur 1: Samstyringsmodell for digitaliseringsarbeidet i KS

¹ [Sak 15/57 Fremtidens arbeid med IKT-samordningen i kommunal sektor](#)

² <https://www.ks.no/fagomrader/digitalisering/styring-og-organisering/samstyringsstruktur/>

³ [Sak 19/10 Debatthefte 2019 - oppsummering](#)

⁴ [«Én digital offentlig sektor», digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019-2025](#)

⁵ [Sak 17/13 Digitaliseringsstrategi for kommuner og fylkeskommuner 2017-2020](#)

Behovet for styrket samordning

Den digitale transformasjonen av offentlig sektor stiller kommuner og fylkeskommuner overfor en rekke nye muligheter og problemstillinger. Nøkkelen til å lykkes er mer samarbeid og samordning på flere nivåer: mellom det offentlige og private, mellom staten og kommunal sektor og innad i kommunal sektor. Her har KS en naturlig rolle å spille.

Enklere hverdag for innbyggere og næringsliv

Hovedmålet med digitaliseringsstrategien «Én digital offentlig sektor» er en enklere hverdag for innbyggere og næringsliv. Det innebærer blant annet at man skal slippe å oppgi samme informasjon mer enn én gang til det offentlige, uavhengig av hvilket forvaltningsnivå man er i kontakt med. I forbindelse med utarbeidelsen av strategien ble det gjennomført en studie⁶ av hvordan den digitale hverdagen fortøner seg for den jevne innbygger. Rapporten peker på at mange ønsker en kontakt med det offentlige som er «rask, effektiv og friksjonsfri», og det etterlyses blant annet «digital sømløshet» mellom offentlige virksomheter. En forutsetning for digital sømløshet er at offentlig sektor evner å samordne seg.

Digital transformasjon betyr å endre de grunnleggende måtene å løse oppgavene på ved hjelp av teknologi. Dette handler først og fremst om at brukernes behov settes i sentrum, på tvers av sektorer og tjenesteområder, og at man ikke er fremmed for å løse oppgavene innovativt og grunnleggende annerledes for å kunne gi bedre brukeropplevelser og utnytte ressursene smartere og mer effektivt. Dette handler om teknologi, men også om endringsledelse og kompetanse- og organisasjonsutvikling.

Informasjonssikkerhet og personvern

Innbyggere og næringsliv skal være trygge på at den informasjonen de gir kommunal sektor, behandles på en sikker og ansvarlig måte. Uten denne tilliten vil få velge å benytte seg av digitale offentlige tjenester. En sentral del av arbeidet med informasjonssikkerhet er å beskytte informasjonen mot angrep. Digitale trusler øker i både omfang og alvorlighet. Datakriminalitet, digital aktivisme og trusler fra fremmede stater kan føre til at kommuner og fylkeskommuner ikke lenger kan levere de tjenestene som innbyggerne forventer, på en effektiv og sikker måte.

Høsten 2019 startet et pilotprosjekt for etablering av et responsmiljø for uønskede digitale hendelser i kommunal sektor, Kommune-CSIRT. Kommune-CSIRT skal løpende sortere, evaluere og distribuere informasjon og anbefalte tiltak til deltakende kommuner basert på sårbarhet og trusler. KS følger pilotprosjektet tett og arbeider for at det skal bli en del av den nasjonale strukturen for responsmiljøer på tvers av fag- og forvaltningsnivåer.

KS har også et eget fagråd for informasjonssikkerhet og personvern som skal sikre at tilstrekkelig informasjonssikkerhet og personvern ivaretas i de løsninger som utvikles gjennom felles kommunale digitaliseringsprosjekter. Fagrådet er en del av samstyringsmodellen i kommunal sektor beskrevet innledningsvis.

Stor variasjon i modenhet

Kommunal sektor preges av stor variasjon i grad av modenhet knyttet til bruk av teknologi, samt ulike forutsetninger når det gjelder ressurser og kompetanse. Dette gjør at vi kan risikere å få et A- og B-lag av kommuner på digitaliseringsområdet. En rekke ulike undersøkelser de siste årene (bl.a. Riksrevisjonen, KS FoU og «IT i praksis») peker på manglende kompetanse og kapasitet som noen av de største hindrene for å lykkes med digitalisering.

⁶ «Den digitale borger», Kantar: Korsgaard & Ludvigsen (2019):

https://www.regjeringen.no/contentassets/9265ea2cbfde47e09d43c1b863e2c5bf/den_digitale_borger.pdf

For å lykkes med digitalisering må virksomheter ha kompetanse innen en rekke ulike områder, alt fra informasjonssikkerhet, arkitektur og teknologi til endringsledelse, innovasjons- og tjenstedesign. Fylkeskommuner og store kommuner har gjerne større kompetansemiljøer, men kan også oppleve mangel på ressurser sett opp mot behovene de står overfor.

Samtidig finnes det også gode eksempler på mindre kommuner som har gjort mye både innenfor innovasjon og digitalisering. Blant distriktskommunene oppgis manglende bredbåndsdekning og digital sårbarhet som de største utfordringene.

Samarbeid om kompetanse

I kommunal sektor finnes det samlet sett mye god kompetanse på digitaliseringsområdet. Fylkeskommuner og mange større kommuner har både satsset aktivt på et strategisk og samordnet løft på digitaliseringsområdet og skolert sine ledere på feltet. Kompetansen er imidlertid i liten grad samlet, og størrelsen gir ikke tilstrekkelig kapasitet og evne til samarbeid med statlige kompetansemiljøer. I motsetning til statlige aktører som er spesialister på hver sine felt, gjør generalistkommuneprinsippet at det i vår sektor i stor grad ligger til rette for samarbeid på tvers av kommuner og fylkeskommuner. Derfor søker kommuner og fylkeskommuner i stadig større grad samarbeid med andre.

Regionale nettverk etableres

Flere steder er det etablert regionale nettverk på digitaliseringsområdet for å styrke kommunenes evne til å arbeide samordnet og strukturert. Det understrekes at dette er noe annet enn samarbeid om drift av IKT. Hensikten er å jobbe sammen på strategisk nivå for å

- styrke den samlede kompetansen og dele på nøkkelkompetanse
- øke gjennomføringskraften i utbredelse og gevinstrealisering av nasjonale løsninger
- være en premissgiver og pådriver i det nasjonale utviklingsarbeidet

Digitaliseringssamarbeidet i Hordaland har vært det mest toneangivende så langt. Her har 33 kommuner gått sammen om å etablere et felles sekretariat og fagkompetanse innen innovasjon, strategisk IKT og digitalisering, hvor Bergen kommune har en sentral rolle som lokomotiv for regionen. Rogaland og Trøndelag har også etablert regionale nettverk for digitalisering, og Østfold og Akershus har etablert egne nettverk parallelt med at det jobbes med et nettverk for Viken.

Agder har etablert et nettverk innen e-helse, og de jobber med å videreutvikle dette til å omhandle digitalisering generelt. I tillegg er vi kjent med at det pågår arbeid for å etablere tilsvarende i Innlandet, Nordland, Troms og Finnmark, Møre og Romsdal, Vestfold og Telemark.

Oslo kommune kan i denne sammenheng i kraft av sin størrelse og mange bydeler representere et nettverk i seg selv, og representerer et betydelig ressursmiljø innen digitalisering i kommunal sektor.

Fylkeskommunene har et godt samarbeid på digitaliseringsområdet og møtes jevnlig i Fylkeskommunalt IT-forum og i IT-sjefkollegiet. Samarbeidet mellom fylkeskommunene har blant annet resultert i felles anskaffelse av skoleadministrativt system og FINT-prosjektet og er en viktig aktør også inn i det nasjonale arbeidet. Fem av fylkeskommunene har også et forpliktende samarbeid knyttet til sine sak- og arkivløsninger kalt FOT-samarbeidet.

Det finnes også mange andre samarbeid på digitaliseringsområdet hvor kommuner og fylkeskommuner deltar.

Regionale nettverk, bygget på kompetansemiljøer tett på ledelsen i kommunene, kan være av stor betydning og bedre forankringen av det nasjonale arbeidet i hele kommunal sektor. Når nye representanter til KommIT-rådet og Digitaliseringsutvalget oppnevnes, prioriteres kandidater som inngår i regionale nettverk. Det forventes at representantene er «ambassadører for det fellesnasjonale arbeidet med digitalisering og smart bruk av teknologi i kommunal sektor», og de har «et særlig ansvar for å spre kunnskap om arbeidet i egen region».

«Siloene» i offentlig sektor består

Samordning og koordinering på digitaliseringsområdet er blitt klart bedre i kommunal sektor, men vi fremstår fortsatt fragmentert i mange sammenhenger, og møter ofte en fragmentert stat. Dette skyldes delvis en silo-preget forvaltning, der hver enkelt sektor først og fremst har oppmerksomhet på de oppgavene de er satt til å løse – mer enn hvordan de må samarbeide med andre sektorer for at innbyggerenes behov skal løses best mulig. Det kan føre til isolerte løsninger som ikke gjenbrukes, eller at man ikke deler informasjon når det er hensiktsmessig. Siloene medfører også ulike regelverk som til dels er i konflikt med hverandre og hindrer en samlet god ressursutnyttelse til innbyggernes beste. Siloene finnes på ulike nivåer. Selv om kommuner og fylkeskommuner i større grad ønsker å sette brukeren i sentrum, preges også kommunesektorens forvaltning av den statlige silostyringen.

Siloene vil ikke forsvinne, det henger sammen med hvordan offentlig sektor styres og finansieres, men vi kan gjøre grep for å sikre at samarbeidet mellom dem blir bedre.

Regional forankring må forsterkes

KS har som beskrevet innledningsvis, opprettet flere utvalg med ledere og digitaliseringsekspert fra kommuner og fylkeskommuner på digitaliseringsområdet. Kompetansen de besitter, er viktig for KS' interessepolitiske arbeid overfor statlige myndigheter og avgjørende for at KS skal kunne bistå medlemmene i utviklingsprosjekter. Et annet viktig formål med utvalgene har vært å oppnå en god forankring av samordningen som skjer i sektoren. På tross av dette er det fortsatt en rekke kommuner som opplever at de ikke involveres tilstrekkelig, og at de i liten grad får med seg det som skjer på digitaliseringsområdet i KS. Begrenset kunnskap om og oversikt over det nasjonale arbeidet vil gjøre det vanskeligere å ta i bruk felles løsninger og komponenter.

Samstyring med staten kan bidra til likeverdighet

En samlet offentlig sektor har som mål å utnytte de nye mulighetene som digitalisering byr på, til samfunnets beste. Tjenestene skal være effektive og oppleves som helhetlige og sammenhengende for innbyggere og næringsliv. For å få til dette må stat og kommune samarbeide på nye måter.

På e-helseområdet har kommunal sektor oppnådd en viss likeverdighet med de statlige aktørene gjennom en samstyringsmodell. Det er etablert et Nasjonalt e-helsestyre (NEHS), som er rådgivende for Direktoratet for e-helse, der kommunal sektor har like mange representanter som staten. Sektoren har dermed fått betydelig økt innflytelse på det nasjonale utviklingsarbeidet. Representantene fra kommunesektoren er oppnevnt av KS. De er oppnevnt på bakgrunn av sine funksjoner og sin kompetanse, og bidrar til faglig forankring, men har selvsagt ikke mandat til å fatte bindende vedtak på vegne av kommunene. KS har derfor vært opptatt av at kommunal sektor også må sikres innflytelse på departementets påfølgende beslutningsprosesser gjennom konsultasjonsordningen.

KS har løftet fram samstyringsmodellen fra e-helse som et eksempel til etterfølgelse, og i strategien «Én digital offentlig sektor» uttrykker regjeringen at den vil gjøre nettopp det, primært på andre områder der graden av samhandling mellom kommunal og statlig sektor er stor, for eksempel på sosialtjenesteområdet, oppvekst og utdanning og innenfor plan og bygg.

Regjeringen vil også utarbeide retningslinjer for «når og hvordan kommunal sektor skal involveres i statlige beslutninger som omhandler digitalisering, og som berører kommunesektoren».

Mange nasjonale digitale løsninger på gang

Flere store nasjonale digitaliseringsprosjekter som berører kommunal sektor, er på gang. Arbeidet med «Én innbygger – én journal» vil kunne få stor betydning for hvordan kommunale helse- og omsorgstjenester leveres. Modernisert folkeregister fases inn fra 2020 og berører samtlige kommuner og fylkeskommuner. Med et mål om mer sammenhengende tjenester for innbyggere og næringsliv er dette bare en forsmak på hva som kommer.

Kommunal sektor vil ha behov for å samordne seg både for å påvirke utviklingen av nye nasjonale løsninger og for å hjelpe hverandre med å ta dem i bruk.

Forutsetninger for å lykkes

For å oppnå en styrket samordning av kommunal sektor på digitaliseringsområdet er det en rekke forutsetninger som må være oppfylt.

Forankring og legitimitet

Beslutninger som fattes på vegne av fellesskapet, krever god forankring i hele sektoren. Dagens styringsmodell må styrkes, for eksempel ved å tydeliggjøre at posisjoner skal forankres i Kommit-rådet, og gi retningslinjer for hvordan samarbeidet med de regionale digitaliseringsnettverkene skal foregå i beslutningssaker. Saker av sentral strategisk betydning må selvsagt også forankres i KS' politiske organer. Det er gjennom god forankring at KS oppnår legitimitet i rollen som samordner av kommunal sektor på digitaliseringsområdet.

Åpenhet

Det er også helt avgjørende at det er åpenhet om saker hvor beslutninger skal fattes, slik at man kan engasjere seg i saker på et tidlig nok tidspunkt. På den måten kan man unngå overraskelser, og alle som ønsker det, får mulighet til å bidra. KS har fått tilbakemeldinger fra enkelte medlemmer om at det oppleves som krevende å holde seg orientert om det som foregår på nasjonalt nivå for kommunal sektor. Det er derfor iverksatt flere tiltak for å bedre kommunikasjonsflyten ut til medlemmene, som for eksempel opprettelsen av et nyhetsbrev og mer systematisk arbeid med kommunikasjon. Å styrke formidlingsarbeidet ut til medlemmene er et prioritert satsingsområde for KS i 2020.

Kompetanse og kapasitet

Med nye oppgaver på digitaliseringsområdet følger det naturlig nok med et krav om at KS har tilstrekkelig og rett kompetanse til å ta på seg disse. KS har prioritert ressurser til arbeidet og styrket kompetansen sin vesentlig gjennom 2018 og 2019. Arbeidet videreutvikles også de neste par årene, men det er avgjørende at KS' ressurser primært er av strategisk og fasiliterende karakter. Kompetansen må suppleres og styrkes gjennom bruk av medlemmenes kompetanse ettersom det er i medlemsmassen ressursene og nærheten til tjenestene er. I tillegg til å ha rett kompetanse må KS og kommunesektoren samlet også ha nok kompetanse. Kapasitet er med andre ord også en viktig forutsetning.

Tilstrekkelig kompetanse hos politikere, medarbeidere og innbyggere er også en forutsetning, og noe KS må bidra til å heve i landstingsperioden. Det er mange ulike former for kompetanse som trengs i forbindelse med digitalisering og digital transformasjon: innovasjons- og endringskompetanse, teknologikompetanse, arbeidsgiverkompetanse og kompetanse innen informasjonssikkerhet og virksomhetsarkitektur.

KS Læring er en delingsarena for kompetansetiltak, noe som gjør det mulig for kommuner og fylkeskommuner å gjenbruke og samarbeide også på dette området.

KS' rolle og oppgaver på digitaliseringsområdet

Med utgangspunkt i behovet for styrket samordning, gjeldende strategier og tilbakemeldinger fra medlemmene, er det grunnlag for å gi KS en tydelig rolle og et oppdrag på digitaliseringsområdet. Dette kan deles inn i fire hovedkategorier:

1. Ansvar for koordinering og samordning

Det er allerede etablert en modell for koordinering og samordning av kommunal sektor på digitaliseringsområdet som KS ivaretar. Denne bidrar ikke bare til koordinerte og felles løft, men også til at man får en mer samordnet og sterkere innflytelse opp mot nasjonale myndigheter og statlige initiativ. Modellen må videreutvikles og forsterkes i tråd med behovene og forutsetningene som er beskrevet i denne saken.

Et eksempel på en helt nødvendig videreutvikling er å knytte nasjonale råd og utvalg i kommunal sektor tettere sammen med de regionale digitaliseringsnettverkene. Nettverkene bidrar til økt kompetanse og kapasitet og gir en helt nødvendig forankring av det nasjonale arbeidet regionalt. Samarbeidet regionalt vil være nærmere tjenestene og raskere kunne identifisere utviklingsbehov som bør løses nasjonalt.

2. Representere og ivareta sektorens interesser overfor staten og andre nasjonale aktører

Det er naturlig at KS representerer kommunal sektor overfor staten og andre nasjonale aktører og trekker inn representanter for medlemmene etter behov. For eksempel gjennom etablerte kanaler som konsultasjonsordningen, hvor KS' politiske ledelse har faste møter med regjeringen. Konsultasjonsordningen vil fra 2020 utvides med et eget møte om digitalisering.

Kommunal sektor har i økende grad blitt inkludert i nasjonale råd, utvalg og prosjekter på digitaliseringsområdet. Det er viktig at de som representerer sektoren, i tillegg til å være faglig kompetente, også har god kjennskap til det samordningsarbeidet som skjer regionalt og nasjonalt. Derfor bør KS oppnevne sektorens representanter i slike sammenhenger.

3. Pådriver for utvikling og bruk av felles kommunale løsninger og komponenter

En tilbakemelding fra medlemmene har vært et ønske om å bidra til samordning og unngå at kommuner og fylkeskommuner sitter hver for seg og utvikler de samme digitale tjenestene. KS bør ha en viktig rolle som pådriver for at mer gjøres i fellesskap. SvarUt er et eksempel på en løsning som er utviklet i samarbeid. Den gjør det blant annet mulig å sende post digitalt til innbyggere og næringsliv og motta post digitalt fra offentlig sektor. Så godt som alle kommuner og alle fylkeskommuner har tatt i bruk løsningen i løpet av få år, og det vil i løpet av 2019 trolig bli sendt over 10 millioner forsendelser gjennom løsningen. Det sparer samfunnet over en halv milliard kroner i året på. KS tilbyr en rekke andre slike felles tjenester og komponenter gjennom Fiks-plattformen.

En annen viktig tilbakemelding fra medlemmene er den rollen KS bør ha for å bidra til spredning av løsninger og at disse tas i bruk slik at gevinster kan høstes. Kommuner og fylkeskommuner som tar i bruk felles tjenester og komponenter, vil måtte gjøre mange av de samme aktivitetene og potensielt møte på mange av de samme utfordringene.

De vil derfor både ha nytte av å dele og utvikle kompetanse gjennom å lære av hverandre, og at felles behov og erfaringer blir meldt tilbake slik at de kan ivaretas også på nasjonalt nivå. Eksempelvis har erfaringene fra velferdsteknologiprogrammet vist at den nasjonale koordineringsrollen har vært viktig. De regionale digitaliseringsnettverkene vil være en sentral medspiller for KS i en slik pådriverrolle for utbredelse og endring.

4. Premissleverandør for virksomhetsarkitektur for koordinering og samordning

Virksomhetsarkitektur kan sammenlignes med en verktøykasse som inneholder metoder, begreper og modeller. Disse hjelper oss med å beskrive og forstå hvordan mål, strategier og rammebetingelser styrer og påvirker spillet mellom informasjon, prosesser og teknologi. Virksomhetsarkitektur er et viktig virkemiddel for å sette standarder og harmonisere digitale løsninger både mellom ulike fagsektorer, ulike virksomheter og mellom forvaltningsnivåer. Dette er dermed avgjørende for å sikre utvikling av helhetlige løsninger for innbyggere og næringsliv.

I offentlig sektor er det for eksempel i dag flere titalls ulike definisjoner av begrepet «inntekt». Det kan skape utfordringer når man skal lage digitale tjenester på tvers av virksomheter og forvaltningsnivå der inntektsopplysninger skal gjenbrukes. Da fylkeskommunene anskaffet felles skoleadministrativt system, oppstod behovet for å avklare begrepsbruk for blant annet «person» og «adresse». FINT-prosjektet tok tak i disse utfordringene og etablerte felles modeller for de mest sentrale begrepene.

Som beskrevet under «Behovet for styrket samordning», er det utfordrende at kommunal sektor stiller ulike krav til leverandørene. En av fordelene ved å enes om en felles virksomhetsarkitektur for kommunal sektor er at man samler seg om et sett med krav til leverandører og samarbeidsaktører. Dette bidrar til å øke innovasjonstakten og skape et mer robust og konkurransedyktig leverandørmarked.

Samordning må kombineres med innsats lokalt

Den teknologiske utviklingen stiller offentlig sektor overfor utfordringer, men også store muligheter til innovasjon og omstilling i møte med fremtiden. Medlemmene har vært tydelige på ønsket om styrket samordning og samarbeid for å få mest mulig ut av ressursene og utvikle løsninger som kan tas i bruk av hele sektoren. Løsningene må også spille sammen på tvers av forvaltningsnivå og fagsektorer.

Denne saken gir KS et tydelig oppdrag og retning i årene som kommer, utdypet i vedlegg, slik at vi i samarbeid med ressursene hos medlemmene kan tilrettelegge for en ønsket utvikling. Samtidig er det avgjørende at hver enkelt kommune og fylkeskommune gjør sin del av jobben, for det er lokalt løsningene må tas i bruk. Samordningen nasjonalt og regionalt må ikke bli en hvilepute, men en tilrettelegger, inspirasjon og drivkraft.

Gunn Marit Helgesen